

עמוד 1 מתוך 3 עמודים	מספר הוראה: 10-10-039	הוראות בטיחות - גפ"מ (גז בישול)
כתב וערך: מאיר סאיג	חל על: כל יחידות העירייה	נושא: כללי
מהדורה: 1	עדכון אחרון: 01.09.2016	תאריך תחולה: 18.11.2004

ה.בטיחות – גפמ

הוראות בטיחות - גפ"מ (גז בישול)

1. כללי

- 1.1 הגפ"מ = גז פחמימני מעובה, ידוע גם בשם גז בישול.
- 1.2 הגפ"מ הוא תערובת של הפחמימנים: פרופן, בוטן, פרופילן ובוטילן.
- 1.3 הגפ"מ הוא גז דליק ונדיף, שבתנאים מסוימים יכול לגרום להתלקחות ולפיצוץ באוויר החופשי או במכלים.
- 1.4 הגז מעובה (נוזלי) תחת לחץ במיכלים ומשחרר גז/אד תוך כדי פריקה לאוויר החופשי או בצינורות האספקה.
- 1.5 הגפ"מ כבד מהאוויר ונוטה להצטבר במקומות נמוכים (תעלות, בורות, מרתפים).
- 1.6 הצתת תערובת הגז באוויר החופשי נעשית תוך כדי פיצוץ. להצתה מספיק מקור חום, ניצוץ, אש, מגעי חשמל וכד'.
- 1.7 דליפת גפ"מ, נוטה לנוע עם כוון הרוח או זרימת האוויר.
- 1.8 לגז ריח חריף - המעיד בד"כ על דליפה. לגפ"מ הוסף חומר מזהה טיפוסי (מרקפטן). בתנאים מסוימים קיים חשש כי האדם לא יבחין בריח הגז.

2. מכשירים צורכי גז

- 2.1 עפ"י החוק מותרים להתקנה ושימוש אך ורק מכשירים צורכי גז המתאימים לדרישות שבתקנים הישראליים החלים עליהם.
- 2.2 חיבורו של מכשיר צורך גז חדש למערכת הגז, יעשה ע"י מתקין גז מוסמך.
- 2.3 הפעלתו של מכשיר צורך גז תעשה בהתאם להוראות ההפעלה, השימוש והבטיחות של יצרן המכשיר. יש לשמור את ההוראות במקום נגיש.
- 2.4 יש לתת תשומת לב מיוחדת לתוויות האזהרה שמודבקות על המכשיר.
- 2.5 במכשירים צורכי גז כגון כיריים, יש לתת תשומת לב מיוחדת לתקינות הצינור הגמיש ולכך שהצינור מחובר היטב לברז הביטחון / ברז הקיר ולמכשיר הגז.
- 2.6 יש להשתמש רק בצינורות שעומדים בת"י, ולהקפיד שלא יונח עליהם דבר ושאינן דבר הגורם לחיכוך עימם.
- 2.7 יש לוודא גישה חופשית לברז הביטחון (ברז קיר) של כל מכשיר.
- 2.8 אין להשאיר מכשיר גז בפעולה ללא השגחה.
- 2.9 בעת השימוש במכשיר גז, יש להקפיד על איזור מתאים ומתמיד.
- 2.10 יש להרחיק חומרים דליקים מאזור הלהבה והכיריים.
- 2.11 בעת הדלקת מבער גז בכיריים, תנור, מחמם מים וכד', יש להקפיד לקרב גפרור או מצת בוער אל ראש המבער לפני פתיחת ברז הגז. אם מבער הגז מצויד בהצתה אלקטרונית – יש לפעול עפ"י הוראות יצרן המכשיר.
- 2.12 בעת הצתת הגז יש להרחיק את הפנים והשיער מהלהבה.
- 2.13 אם צבע הלהבה אינו כרגיל יש לכבות את הגז ולפנות אל יצרן המכשיר.
- 2.13 סיר הבישול בכיריים יותאם לגובה הלהבה. יש למנוע מהלהבה לחרוג מגבולות הסיר.

עמוד 2 מתוך 3 עמודים	מספר הוראה: 10-10-039	הוראות בטיחות - גפ"מ (גז ביטחון)
כתב וערך: מאיר סאיג	חל על: כל יחידות העירייה	נושא: כללי
מהדורה: 1	עדכון אחרון: 01.09.2016	תאריך תחולה: 18.11.2004

- 2.14 לפני הסרת הכלי מהכיריים יש לכבות תחילה את הגז.
- 2.15 כשהמכשיר לא בפעולה, יש לדאוג לסגירת ברז הביטחון (ברז קיר).
- 2.16 אין להשתמש במכשיר שיש בו תקלה או ספק לגבי תקינותו. במקרה זה יש לפנות אל ספק המכשיר. הטיפול במכשיר יעשה ע"י גורמים מוסמכים בלבד.
- 2.17 ברזי ביטחון, שאליהם לא מחוברים מכשירים צורכי גז, יהיו תמיד במצב סגור.
- 2.18 יש להימנע מעישון או מהצתה של כל אש גלויה במקום בו מאחסנים או עושים שימוש בגז.
- 2.19 הפעלת מכשירי גז ניידים בקרבת ילדים תיעשה עפ"י הוראות חוזר מנכ"ל משרד החינוך.

3. מיכלי גז מיטלטלים

- 3.1 הצבת המיכלים והשימוש בהם יעשו בהתאם לחוקים, לתקנות ולתקנים שבתוקף.
- 3.2 מכלי הגז יאוחסנו מחוץ למבנה במקום מוצל, נעול ומאוורר.
- 3.3 אסור להציב את המיכלים במקומות תת-קרקעיים או במפלס נמוך.
- 3.4 מבלי לגרוע מדרישות החוק, התקנים ו/או חברת הגז, יש להקפיד על מרחקי הבטיחות הבאים בעת הצבת המיכלים:
  - א. 70 ס"מ לפחות ממקור חום.
  - ב. 1.7 מטר לפחות מאש גלויה, ניצוצות.
  - ג. 1 מטר לפחות מבורות ומשקעים שהגז יכול להיצבר בהם.
  - ד. 1.2 מטר לפחות מפתחי בנין שמפלסם גבוה מזה של מפלס קרקעית המיכלים.
  - ה. 3 מטר לפחות מפתחים שמפלסם נמוך מזה של מפלס קרקעית המיכלים.
- 3.5 הובלת מכלי גז תתבצע אך ורק כשהם במצב אנכי ויציב.

4. התקנה ותחזוקה של מערכות וציוד גז

- 4.1 ההתקנה והתחזוקה של מערכת גז תיעשה תמיד בהתאם לחוקים, לתקנות ולתקנים שבתוקף.
- 4.2 ההתקנה והתחזוקה של מערכת גז תיעשה ע"י בעל תעודת מתקין גז מוסמך, מחברת הגז המספקת.
- 4.3 כל שינוי או תוספת במערכת הגז, מחייב בדיקת מומחה לצורך זיהוי סיכונים הנגזר מהשינוי.
- 4.4 לא יבוצע כל פירוק צנרת גז, מבער גז וכד', אלא על ידי מי שהוסמך לכך.
- 4.5 כל תקלה במערכת הגז ובמערכת ההתרעות לדליפת גז, תטופל מיידית בתאום עם הגורם המוסמך.
- 4.6 התקנת מאגר גז תיעשה ע"פ דרישות החוק והתקנים הרלבנטיים ובכפוף לאישור הרשויות המוסמכות.

עמוד 3 מתוך 3 עמודים	מספר הוראה: 10-10-039	הוראות בטיחות - גפ"מ (גז ביטול)
כתב וערך: מאיר סאיג	חל על: כל יחידות העירייה	נושא: כללי
מהדורה: 1	עדכון אחרון: 01.09.2016	תאריך תחולה: 18.11.2004

5. בדיקה תקופתית

- 5.1 הבדיקה תיעשה בהתאם להסכמי שירות בין חברת הגז לעירייה.
- 5.2 הבדיקה תיעשה בהתאם להוראות החוק והתקנים הקיימים, ע"י חברת הגז.
- 5.3 מכל מקום, יש לבצע הבדיקה ע"י חברת הגז בכל אחד מן המקרים הבאים:
  - א. בהתקנה ראשונית.
  - ב. אחת ל- 5 שנים בדיקה כוללת למערכת.
  - ג. בכל מקרה שבו נעשה שינוי במערכת הגז.
  - ד. בהחלפת ספק גז.
- 5.4 אם מערכת הגז לא נבדקה ב- 5 השנים האחרונות יש להזמין את נציג השירות של חברת הגז לביצוע הבדיקה.
- 5.5 אסור להפעיל ואין להשתמש במערכת גז שלא נבדקה בדיקה תקופתית.

6. הוראות חירום

במקרה של דליפת גז:

- 6.1 סגור את מקורות הדליפה: ברז הגז של המכשיר, ברז הביטחון וכבה כל להבה גלויה – אם תוכל לעשות זאת ללא סיכון אישי.
- 6.2 הרחק בני אדם מהאזור, שים לב לכיוון הרוח והתרחק נגד כיוון הרוח, אל תמצא בענן הגז (הבלתי נראה).
- 6.3 אין להפעיל כל מתג חשמלי.
- 6.4 מחוץ לאזור הדליפה – כבה אש גלויה ומנועים, סגור מקורות חשמל, אין לסגור מפסקי חשמל הנמצאים בתוך אזור הדליפה.
- 6.5 יש לפתוח את כל הדלתות והחלונות לאוורור המבנה.
- 6.5 וודא אוורור יעיל של המקום ע"י פתיחת דלתות, הימנע ממעבר הגז לחדרים אחרים.
- 6.6 במידת הצורך יש להזעיק את שירותי הכיבוי באזורך.
- 6.7 על דליפת גז יש להודיע מיידית לחברת הגז.

במקרה שפרצה אש במתקן או במכשיר:

- 6.8 שמור על קור רוח ואל תאבד עשתונות.
- 6.9 פנה את האנשים מהחדר / מהמבנה.
- 6.10 סגור את ברז הגז הראשי (אם הינך לקוח בגז מרכזי).
- 6.11 סגור את ברז המכלים (אם הינך לקוח עם מאגר נפרד) תוך שימוש במגבת רטובה שתכרוך סביב ירך.
- 6.12 נסה לכבות את האש בעזרת מטף אבקה לכיבוי אש או מגבת ספוגה במים.
- 6.13 מכלי גז עלולים להתפוצץ בעת חשיפתם לאש (חום) עקב עליית הלחץ בהם. שיטת המניעה הבלעדית תהיה, התזת מים על המשטחים העליונים של המכלים.
- 6.14 במידת הצורך יש להזעיק את שירותי הכיבוי באזורך.
- 6.15 יש להודיע מיד לחברת הגז.